

Centraal Orgaan opvang asielzoekers

Veiligheidsplan AZC Albergen

**Gravendijk 6
7665 SK Albergen**

Versie: 0.1

Datum: 4 november 2022

Inhoud

Inleiding..... 3

Doel Veiligheidsplan..... 3

Opbouw Veiligheidsplan..... 4

 Concrete maatregelen..... 4

 Overlegstructuren / meldpunten..... 4

Totstandkoming Veiligheidsplan..... 4

Verantwoordelijkheden COA, gemeente en politie..... 5

 COA..... 5

 Gemeente..... 5

 Politie..... 5

Bewoners azc Albergen..... 6

 Huisregels..... 6

 Sancties..... 6

 Medisch..... 6

Eerstelijnszorg..... 6

Veiligheid op het AZC..... 8

 Concrete maatregelen..... 8

Veiligheid in Albergen..... 10

Aanvullende afspraken en communicatie..... 12

 Beheersmaatregelen veiligheidsissues..... 12

 Communicatieafspraken (idem, nader uit werken)..... 13

Inleiding

Vanaf eind 2022 wordt er binnen de Gemeente Tubbergen een nieuwe locatie van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) gevestigd. De opvang vindt plaats in een voormalig hotel aan de Gravendijk 6 te Albergen. Het hotel is geschikt gemaakt voor opvang en biedt plaats aan maximaal 150 asielzoekers.

Dit veiligheidsplan is één van de documenten die opgesteld worden ten behoeve van deze opvang en is standaard voor nieuwe locaties van het COA. Het veiligheidsplan is een bijlage van de bestuursovereenkomst tussen het COA en de gemeente Tubbergen.

Veiligheid is een breed en moeilijk definieerbaar containerbegrip. In dit veiligheidsplan valt onder veiligheid alles wat een fysiek of sociaal risico is, maar ook alles wat als dusdanig ervaren wordt. Het plan beperkt zich niet de locatie zelf, maar gaat ook over de omliggende openbare ruimte.

Doel Veiligheidsplan

Bij de term 'veiligheidsplan' kunnen verschillende beelden bestaan. Zo worden onder deze term soms ontruimingsplannen, calamiteitenplannen, beheerplannen of BHV-plannen verstaan. Voorliggend plan is niet goed in één van die categorieën onder te brengen. Doel van dit plan is om weer te geven welke maatregelen te treffen zijn en welke afspraken er liggen over veiligheid op en rond het azc.

Het doel van dit veiligheidsplan is tweeledig. Allereerst is het doel om bij te dragen aan een goede samenwerking tussen alle betrokken partijen. Het biedt informatie en legt werkafspraken vast. Uitgangspunt is de basis wet- en regelgeving met betrekking tot openbare orde en veiligheid, qua werkafspraken wordt er aangesloten op de reguliere afspraken en werkwijzen van de hulpverleningsorganisaties. Waar mogelijk wordt verwezen naar reguliere werkprocessen en -instructies van het COA en/of het ontruimingsplan van de opvanglocatie Albergen. Het veiligheidsplan is ook één van de maatregelen om te komen tot een goede maatschappelijke inbedding van het azc in de gemeente. Het biedt transparante afspraken en informatie in antwoord op veel gestelde vragen over veiligheid. 'Hoe wordt er omgegaan met hanggedrag?' 'Hoe is het COA bereikbaar?' Er is afgesproken dat bij het opstellen ook de bewoners van de gemeente betrokken worden.

Veiligheid kan nooit voor 100 % gegarandeerd worden. Het is van belang om te beschrijven wat er aan preventie gedaan wordt en als er dan gereageerd moet worden wat alle betrokkenen van elkaar kunnen verwachten.

Opbouw Veiligheidsplan

De zorgen en aandachtspunten die zijn opgehaald in de bijeenkomsten van Veiligheidscommissie zijn op vier schaalniveaus in te delen. Dit plan houdt die opbouw aan:

1. Veiligheid op het azc
2. Veiligheid rond het azc (de directe omgeving van het azc)
3. Veiligheid in de gemeente Tubbergen

Binnen deze drie schaalniveaus komen steeds (voor zover van toepassing) de volgende elementen aan de orde:

Concrete maatregelen

Dit kunnen fysieke maatregelen zijn, zoals het plaatsen van voldoende verlichting, maar ook organisatorische maatregelen, zoals het opleiden/trainen van personeel dat op het azc werkzaam is.

Overlegstructuren / meldpunten

Van tevoren is niet goed te voorspellen welke onveilige of ongewenste situaties zich kunnen voordoen. Daarom is niet elke mogelijke situatie of zorg vooraf 'op te lossen' met een concrete maatregel. Vaak zal de oplossing liggen in een procesafspraken, overlegstructuur of plek waar klachten gemeld kunnen worden.

Totstandkoming Veiligheidsplan

Het veiligheidsplan maakt onderdeel uit van de bestuursovereenkomst. Om te komen tot een bestuursovereenkomst is er een begeleidingsgroep ingesteld. Als werkgroep uit deze begeleidingsgroep is er een veiligheidscommissie ingesteld. Hier is een afvaardiging vanuit de inwoners van Albergen vertegenwoordigd, alsmede politie, gemeente en COA. De input uit de sessies met deze veiligheidscommissie hebben bijdragen aan de totstandkoming van dit plan.

Verantwoordelijkheden COA, gemeente en politie

De lokale verantwoordelijkheden op het gebied van openbare orde en veiligheid op en rond een asielzoekerscentrum zijn (kortweg) als volgt verdeeld tussen COA, gemeente en politie.

COA

Het COA is verantwoordelijk voor de opvang, begeleiding en uitstroom van asielzoekers. Het COA huisvest en begeleidt op een professionele manier mensen in een kwetsbare positie in een veilige en leefbare omgeving. De beheersing van incidenten, calamiteiten en crises is daarbij een onmisbare taak die het COA op een professionele wijze invult. Hierbij vindt afstemming plaats met bijvoorbeeld de gemeente, Veiligheidsregio (GGD en Brandweer) en de politie.

Gemeente

De burgemeester is verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid en de hulpverlenende taak van de politie. De burgemeester voert regelmatig overleg met de teamchef van de politie en de officier van justitie (dit wordt het driehoeksoverleg genoemd). In dit reguliere driehoeksoverleg wordt **het azc een vast agendapunt.**

Politie

De politie is verantwoordelijk voor de daadwerkelijke handhaving van de (rechts)orde. Rondom zaken die het azc aangaan vindt nauwe samenwerking met gemeente en COA plaats. **De politie heeft in deze voorbereidingsfase al een vaste contactpersoon aangewezen die ook zodra het azc geopend is het aanspreekpunt wordt.**

Bewoners azc Albergen

Samenstelling

Op de locatie in Albergen worden mensen uit verschillende landen opgevangen, de samenstelling weerspiegelt de landelijke verdeling tussen nationaliteiten, naar verwachting zal de grootste groep uit Syrië komen.

Bij de plaatsing van bewoners wordt rekening gehouden met aspecten als de gezinssituatie, beschikbare kamers, vergunning, enzovoorts. Hoewel de bestuursovereenkomst de mogelijke plaatsing niet formeel uitsluit zullen er in Albergen geen erkend overlastgevend asielzoekers geplaatst worden. Met de gemeente is afgesproken dat er minimaal 50 vergunninghouders in het pand verblijven.

Huisregels

Met de bewoners van een opvanglocatie wordt door het COA in het Nederlands gecorrespondeerd, met hoofdzakelijk Engels als tweede taal. In een COA locatie gelden Nederlandse wetten en regels, maar ook onze normen en waarden. Asielzoekers die nieuw zijn op de opvanglocatie krijgen van het COA voorlichting over hun rechten en plichten en tekenen voor de schriftelijke ontvangst van het document.

De bewoners van het azc zijn vrij om het gebouw in en uit te gaan en vrij om zich binnen Nederland te verplaatsen. Onze omgangsregels en gewoontes worden door het COA met hen besproken.

Sancties

Aan bewoners die zich op of buiten de locatie niet goed gedragen kan door de locatiemanager een bestuursmaatregel opgelegd worden. Dat start in zwaarte met een correctiegesprek en kan oplopen tot één of meerdere weken op time-out onder inhouding van het weekgeld, ook kan een bewoner naar de Handhavings- en ToezichtsLocatie (HTL) geplaatst worden.

Medisch

Eerstelijnszorg

De medische eerstelijnszorg is belegd bij GZA: Gezondheidszorg Asielzoekers. GZA levert zorg conform de Regeling Zorg Asielzoekers (RZA). Het GZA sluit contracten met huisartsen voor het bieden van huisartsenzorg aan asielzoekers.

GZA houdt inlooppreekuur op de COA-locatie. In de GZA-praktijk werken de huisarts nauw samen met een praktijkverpleegkundige (PVK), doktersassistenten en een POH-GGZ. De POH-GGZ ondersteunt de huisarts bij het verlenen van zorg aan asielzoekers die met psychische en/of psychosociale problemen een beroep doen op de huisarts.

Bewoners kunnen doorverwezen worden naar de tweedelijnszorg.

Praktijklijn GZA

De huisartsenpraktijk op een asielzoekerscentrum is een 'kleine praktijk', waardoor deze niet elke dag bemenst is. Daarom kunnen COA-bewoners 24 per dag, 7 dagen in de week bellen met de Praktijklijn van GZA. Dat is een centraal georganiseerd medisch call center, waar gediplomeerde praktijkassistenten en een huisarts werken. De bewoners kunnen hier in eigen taal (medische) vragen stellen, of een afspraak maken bij de huisartsenpraktijk of een andere zorgverlener.

Escalatiestructuur in de keten

Incidenten en calamiteiten op of rond opvanglocaties van het COA liggen gevoelig en kunnen vertrekkende gevolgen hebben. Daarom is in december 2016 het Gemeenschappelijk Gebeurtenissen en Incidenten Beeld (GGIB) als ketenbrede digitale voorziening in gebruik genomen. Het doel is om bij ernstige incidenten alle aangesloten partijen zo snel als mogelijk uniform te informeren zodat elke partij kan beoordelen welke actie/reactie voor hen noodzakelijk is. De aangesloten partijen zijn naast de kleine keten (IND, COA, DT&V) ook DGM, DJI, KMar en de Nationale Politie. Het GGIB is een digitaal systeem dat bij elke aangesloten partij een rol speelt in de eigen protocollen en procedures. Voor het COA is het terug te vinden in de in 2015 ingerichte procedures binnen de vreemdelingenketen (Incidentenprotocol DGVz) en de eigen organisatie (Interne meldprocedure bij incidenten, calamiteiten en crises).

Kenmerkend voor de gebeurtenissen die in het GGIB worden opgenomen is dat het meerdere partijen raakt en/of politiek en/of maatschappelijk/ humanitair en/of publicitair gevoelig is of dreigt te worden.

Hoofdregel is dat de organisatie waar de gebeurtenis zich afspeelt primair degene is die de melding opvoert. Updates en aanvullingen kunnen vanuit de eigen verantwoordelijkheid van de andere partijen zelfstandig worden ingevoerd.

Veiligheid op het AZC

Dit hoofdstuk bevat de maatregelen die te maken hebben met de veiligheid op het azc-terrein.

Concrete maatregelen

Beveiliging azc terrein

Het azc-terrein is niet vrij toegankelijk. Het terrein is voorzien van een degelijk hekwerk. Op de locatie wordt gebruik gemaakt van een slagboom bij de officiële ingang. Hierbij wordt beperkte toegangscontrole en registratie van bewoners en bezoekers toegepast zodat bekend is wie er op enig moment op de locatie aanwezig is. Beveiliging van het terrein wordt verzorgd door een erkend beveiligingsbedrijf. Op dit moment is de firma Trigion daarvoor de partner van COA. Op de locatie is 24 uur per dag, 7 dagen per week gemiddeld 3 man/vrouw beveiliging aanwezig.

BHV organisatie

Het COA heeft 24/7 een voldoende bemenste, adequate en ter zake geoefende BHV organisatie op de locatie paraat. Tijdens de nachtelijke uren wordt deze taak vervuld door beveiligingsbedrijf Trigion, dat dezelfde hoge norm hanteert als het COA.

Communicatie

Het COA heeft in een reguliere situatie een voorlichter en een locatiemanager 24/7 beschikbaar die bij een incident ter plaatse komen.

Dagelijkse bezigheden

Goede en zinvolle dagbesteding voorkomt kans op verveling en het daarbij horende risico op gedrag dat overlast kan veroorzaken. Op het azc wordt naast vrijwillige opruim- en schoonmaak werkzaamheden door het COA een programma aangeboden dat bijdraagt aan een zinvolle dagbesteding van de bewoners. Dit bevordert een veilige en nette omgeving waarin men zich goed kan vermaken. In overleg met de locatiemanager wordt t.z.t. bekeken hoe ideeën voor dagbesteding uit de Albergerse samenleving ingepast kunnen worden in het programma voor dagbesteding dat het COA aanbiedt.

Radicalisering

Alle COA medewerkers zijn getraind om radicalisering van bewoners te signaleren zodat tijdig actie kan worden ondernomen.

Veiligheid vrouwen en meisjes

Alle COA medewerkers zijn getraind in het oppikken van signalen die verband houden met de veiligheid van vrouwen en meisjes. Dit geldt ook voor het herkennen van mogelijke prostitutie en geestelijke en/of fysieke mishandeling. Discriminatie (o.a. houding t.o.v. vrouwen of andere bevolkingsgroepen) Het COA hecht er sterk aan de normen en waarden op het gebied van discriminatie die binnen ons land gemeengoed zijn, te delen met de bewoners van het azc. Dit gebeurt tijdens de reguliere bijeenkomsten met de bewoners, waarin dit ook aan de hand van voorbeelden wordt toegelicht. Een onheuse bejegening van vrouwen of andere bevolkingsgroepen door bewoners wordt niet getolereerd.

Geluidsoverlast

Op geluidsoverlast op de locatie na 22:00 uur wordt na een eerste waarschuwing aan de desbetreffende bewoner intern een sanctie opgelegd. Overlast buiten het azc-terrein kan op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening worden aangepakt. Na overleg met de politie kan ook op de locatie een gesprek door het COA met de overlastgever volgen.

Inrichting azc-terrein

Een azc-terrein met voldoende (buiten)ruimte en logische indeling kan bijdragen aan een rustige sfeer op het azc. Dit wordt meegenomen in de terreininrichting.

Overlegstructuren / meldpunten

Het azc is 24 uur per dag, 7 dagen in de week telefonisch bereikbaar. Voordat het azc wordt geopend wordt een telefoonnummer en e-mailadres van het azc bekend gemaakt op de website van het COA en in de omgeving van het azc.

Veiligheid rond het AZC

Dit hoofdstuk bevat de maatregelen / overlegstructuren die relevant zijn rondom veiligheid in de directe omgeving van het azc.

Concrete maatregelen**Veiligheid loop- en fietsroute**

Veiligheid, zowel verkeersveiligheid als sociale veiligheid, is een belangrijk criterium bij het inrichten van een loop/fietsroute naar het (winkel)centrum van Albergen. Aanvullen

Overlegstructuren / meldpunten

Het COA stelt standaard een omwonendenoverleg in bij elk asielzoekerscentrum. Aan dit overleg neemt een delegatie van omwonenden/ondernemers uit de directe omgeving van het azc deel. Diverse zaken kunnen op de agenda staan. Namens het COA zit de locatiemanager aan tafel. Ook gemeente, politie en eventuele andere relevante organisaties/instellingen (bijvoorbeeld een ondernemersvereniging) schuiven aan. De frequentie en deelnemers van dit overleg wordt in samenspraak met omwonenden bepaald. Veiligheid op en rond het azc is desgewenst een vast agendapunt. Het omwonendenoverleg is het overleg waarin allerlei zaken die geen acute actie behoeven kunnen worden besproken. Bij zaken die direct actie vanuit het COA vereisen is het azc 24/7 telefonisch bereikbaar.

Verlichting

Het azc-terrein wordt goed verlicht, waarbij voorkomen van uitstraling naar de omgeving een aandachtspunt is. Met omwonenden kan desgewenst worden bekeken in hoeverre verlichting rond het azc terrein nog aanpassing behoeft om eventuele (gevoelens van) onveiligheid weg te nemen. Daarbij moet voorkomen worden dat schijnveiligheid ontstaat en vormt lichtvervuiling een punt van aandacht. Aanvullen nav overleg met bewoners.

Veiligheid in Albergen

In dit hoofdstuk staan de maatregelen die breder relevant zijn dan op het azc-terrein zelf of de directe omgeving daarvan.

Concrete maatregelen

Voorlichting door COA

De bewoners van het azc zijn vrij om het terrein op en af te gaan. Zij moeten zich daarbij, net als ieder ander, houden aan de wetgeving en gedragsregels in Nederland. Vluchtelingen die nieuw zijn in een opvanglocatie voeren met medewerkers van het COA voorlichtingsgesprekken en moeten tekenen voor de ontvangst van documentatie over de rechten en plichten in Nederland. Ook onze omgangsregels en gewoontes worden besproken.

Het COA ziet er op toe dat tijdens de voorlichting aan de verschillende doelgroepen binnen de opvang regelmatig aandacht wordt besteed aan houding en gedrag. Ook dat van de aanwezige jongeren en hoe hun houding kan overkomen op andere mensen. Mochten er desondanks klachten komen over bewoners van het azc dan wordt dit per geval onderzocht en besproken met de overlastgevers.

Verkeersveiligheid

Het COA biedt algemene verkeerslessen aan om te zorgen dat bewoners van het azc zich veilig in het verkeer kunnen begeven.

Grote plaatselijke evenementen

Om de onderlinge bekendheid te bevorderen worden bewoners van het azc zoveel als mogelijk uitgenodigd om, naast sport en spel buiten de locatie en binnen bepaalde kaders, deel te nemen aan grote plaatselijke culturele activiteiten. Uiteraard geheel volgens de regels die ter plaatse voor die bepaalde activiteit geldend zijn.

Overlegstructuren / meldpunten

Het is denkbaar dat elders in Albergen overlast ontstaat die verband houdt met het azc. Denk bijvoorbeeld aan azc-bewoners die in het dorp rondhangen zonder duidelijk doel, of klachten over zwerfafval langs een fiets- of looproute. De volgende mogelijkheden zijn er om dergelijke vormen van overlast aan te kaarten:

1. Bij situaties waarbij veiligheid direct in het geding is kan de politie worden gebeld via 112 (urgente situaties) of kan een melding worden gemaakt via 0900 8844. Er is nauw contact tussen politie en het azc. De politie heeft een vast aanspreekpunt voor het azc.
2. Het azc is 24 uur per dag, 7 dagen per week telefonisch bereikbaar voor zaken waarvoor direct actie van COA medewerkers vereist is. Voor opening van het azc wordt een telefoonnummer en e-mailadres bekend gemaakt. Bij klachten wordt door de leiding van het azc teruggekoppeld wat met de klacht is gedaan.
3. Bij meer structurele veiligheids- of overlastsituaties kan de situatie in het omwonendenoverleg worden besproken (zie hiervoor).

Veiligheidsoverleg

Gemeente, COA en politie stellen een periodiek veiligheidsoverleg in waarin alle veiligheidszaken die verband houden met het azc worden besproken. De frequentie van dit overleg zal in de opstartfase van het azc waarschijnlijk hoger zijn en zal in de loop der jaren, mits e.e.a. goed loopt, waarschijnlijk afnemen. De politie zal, veelal in de vorm van de wijkagent, daarnaast regelmatig contact leggen met de opvanglocatie Albergen om geïnformeerd te blijven, zichtbaar te zijn en indien nodig vroegtijdig en laagdrempelig te handelen.

Aanvullende afspraken en communicatie

In dit hoofdstuk worden aanvullende afspraken inhoudelijk beschreven, d.w.z. afspraken en onderwerpen die niet vallen binnen de bestaande veiligheidsstructuur. Specifiek gaat het om het betrekken van inwoners van Albergen\Tubbergen, de ontvangen input voor het veiligheidsplan vanuit de samenleving en de communicatie.

Zoals eerder in dit plan genoemd wordt er een omwonendencommissie ingesteld. Het doel van deze commissie is om periodiek bij elkaar te komen om zaken te bespreken die zowel de omwonenden als de locatie aangaan. Veiligheid is daarvan één van de punten. De frequentie van de bijeenkomsten wordt binnen de omwonendencommissie besproken.

Beheersmaatregelen veiligheidsissues (nader uit werken nav gesprekken)

In diverse bijeenkomsten is door omwonenden en breder inwoners van Tubbergen een aantal punten van zorg aangaande veiligheid naar voren gebracht. Hieronder worden deze punten geduid en worden beheersmaatregelen geschetst.

Geopperd veiligheidsissue	Beheersmaatregel
Donkere openbare ruimte <i>Toelichting:</i>	Terreinverlichting Verbeteren openbare verlichting
Ongepast gedrag van asielzoekers in openbare ruimte <i>Toelichting:</i> Te denken valt aan nastaren en -nafluiten	Proactief: Voorlichting Reactief: Aanspreken op gedrag, maatregel opleggen Inschakelen politie
Hanggedrag op en rond de locatie <i>Toelichting:</i> Hanggedrag is subjectief, maar...	Proactief: Voorlichting Goede terreininrichting met veel groen Reactief: Controlerondes op en rond de locatie Aanspreken door COA en Trigion Rondes door bewoners zelf
Geluidsoverlast	Proactief: Voorlichting Reactief: Aanspreken door COA en Trigion Maatregel opleggen
Onveilige verkeerssituaties gemotoriseerd vervoer <i>Toelichting:</i> Bus Taxi's Leveranciers	Proactief: Terreininrichting Afspraken parkeren en leveren goederen Bewoners in de begeleiding (schoolbus) Reactief:
Onveilige verkeerssituaties bewoners <i>Toelichting:</i> Geen verlichting	Proactief: Voorlichting Aanschaf hesjes Aanschaf van en controle op fietsverlichting,

Niet zichtbaar Gevaarlijk fietsgedrag	Fietslessen Bewoners adviseren over gewenste routes Fietspad Reactief:

Communicatieafspraken (idem, nader uit werken)

Te denken valt aan:

- Bereikbaarheid COA
- Informeren omwonenden bij inzet hulpdiensten
- Melden klachten: In principe kan dat via drie kanalen: het azc, de gemeente en de politie. De keuze hangt af van de aard van de overlast en van de plaats.
- Bespreken in omwonendencommissie